

На основу члана 48. став 8. Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст ("Службени гласник БиХ" број 12/10), Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом или међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, на 4. сједници одржаној дана 17. 12. 2010. године, усвојила је

ПОСЛОВНИК

О РАДУ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ УСЛОВА БОРАВКА У ЗАВОДИМА, ПОСТУПАЊЕ И ПОШТОВАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА ЛИЦА НАД КОЈИМА СЕ ИЗВРШАВАЈУ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ И ДРУГЕ МЈЕРЕ КОЈЕ ЈЕ ИЗРЕКАО У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ СУД БиХ, СТРАНИ СУДОВИ ЗА ДЈЕЛА ПРЕДВИЂЕНА КРИВИЧНИМ ЗАКОНОМ ИЛИ МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРОМ ЧИЈИ ЈЕ ПОТПИСНИК БиХ ИЛИ ДРУГИ СУД У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Пословником о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом БиХ или међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Пословник) уређују се принципи, начин, и дјелокруг Независне комисије као независног тијела Парламентарне скупштине БиХ (у даљем тексту: Независна комисија), дужности и обавезе њених чланова, посебне одредбе о раду, евиденције које води и канцеларијско пословање, материјално-финансијско пословање и средства за рад, легитимација, накнаде за чланове, те друга питања значајна за рад Независне комисије.

Члан 2. (Принципи и начин рада Независне комисије)

- (1) Независна комисија је независна у свом раду у оквиру важећих домаћих прописа и међународних правних инструмената.
- (2) Сви надлежни органи, институције и установе у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), правна и физичка лица дужна су да Независној комисији пруже све податке и информације, обезбиједи и дају све материјале значајне за њен рад, као и да јој пруже сву неопходну помоћ потребну за несметано и законито поступање из њеног дјелокруга.
- (3) Независна комисија дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи, нити подривајући интересе било које политичке партије, регистроване организације или удружења, или било којег конститутивног народа или појединца у БиХ.
- (4) Независна комисија ради на сједницама и оперативно на терену у казнено-поправним установама на територији БиХ у којима су затворена или притворена лица из члана 1. овог пословника, установама у којима се издржавају заштитне

мјере изречене у складу са Кривичним законом БиХ, или мјере изречене од судова у БиХ ако је Суд БиХ уступио предмет том суду.

(5) О питањима из своје надлежности Независна комисија одлучује, поступа и спроводи активности у складу са Уставом БиХ, међународним правним инструментима којима се уређују људска права и основне слободе, превенција и спречавање тортуре и других облика нечовјечног и понижавајућег поступања и кажњавања, Законом БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст ("Службени гласник БиХ", број 12/10 – у даљем тексту: Закон), као и подзаконским актима донесеним на основу Закона, Законом о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), као и другим прописима, а по поступку и процедурама утврђеним овим пословником.

(6) О питањима из своје надлежности Независна комисија доноси: годишњи план рада, финансијски план рада, годишњи извјештај о раду, извјештај о реализацији финансијског плана, извјештај о стању и чињеницама које су утврђене након посјете и контроле заводима (установама), одлуке, закључке и друге акте у складу са законом и овим пословником.

Члан 3.

(Састав и именовање Независне комисије)

- (1) Састав, именовање и мандат Независне комисије утврђени су Законом.
- (2) Независна комисија има предсједника и првог и другог замјеника предсједника.
- (3) Предсједник и његови замјеници су из различитих конститутивних народа у БиХ.
- (4) Независна комисија има секретара који обавља административне и стручно-техничке послове за њене потребе. Секретара Независне комисије одредиће Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ.

Члан 4.

(Престанак чланства у Независној комисији)

- (1) Чланство у Независној комисији престаје:
  - а) истеком мандата,
  - б) оставком члана Независне комисије,
  - ц) у случају четири узастопна неоправдана изостанка са сједница,
  - д) у случају три неоправдана узастопна изостанка са контрола које се врше у заводу или другој установи,
  - е) у случају три неоправдана узастопна изостанка са едукација и стручног усавршавања које се организују за чланове Независне комисије,
  - ф) у случају пет неоправданих изостанка у току календарске године без обзира да ли је изостанак узрокован разлозима из тач. ц), д) и е) овог става,
  - г) ако наступе уколности које члана Независне комисије доводе у сукоб интереса у складу са важећим прописима,
  - х) ако члан Независне комисије буде правоснажно осуђен за неко кривично дјело без обзира на врсту и висину казне, осим за кривично дјело из области безбједности саобраћаја на путевима за које није изречена безусловна казна затвора у трајању дужем од шест мјесеци,
  - и) ако члан Независне комисије због здравственог стања није у

могућности да обавља послове из њеног дјелокруга и
 ј) смрћу члана Независне комисије.

(2) Изузетно од одредаба става (1) тачка а) овог члана, чланови Независне комисије обављаће послове у Независној комисији док не буду изабрани њени нови чланови или она не буде поново изабрана или реконструисана.

(3) У случају из става (1) тачка б) овог члана, Независна комисија разматра захтјев за оставку, те ако утврди да постоје разлози за оставку, или је подносилац истакао неопозиву оставку, прихвата оставку, након чега предсједник Независне комисије доставља потребну документацију Парламентарној скупштини БиХ на разматрање и одлучивање.

(4) У случају из става (1) тач. ц), д), е), ф), г), х) и и) овог члана, након што Независна комисија потврди околности, доставља се предлог Парламентарној скупштини БиХ за разрјешење тог члана Независне комисије.

Члан 5. (Односи са јавношћу и медијима)

- (1) Предсједник Независне комисије, први и други замјеник предсједника брину о остваривању принципа јавности.
- (2) Изјаве за јавност и медије даје предсједник Независне комисије.
- (3) Први и други замјеник могу давати изјаве за медије у случајевима када је предсједник оправдано одсутан или спријечен, а овластио их је да дају изјаве.

ГЛАВА II - НАЧИН РАДА И ДЈЕЛОКРУГ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 6. (Заказивање сједница)

- (1) Независна комисија засједа у Сарајеву, у згради Парламентарне скупштине БиХ, Трг БиХ број 1, у својим канцеларијама које им за коришћење обезбјеђује Заједничка комисија за административне послове Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, док траје мандат Независне комисије.
- (2) Вријеме и мјесто одржавања сједница Независне комисије одређује предсједник, односно први или други замјеник предсједника Независне комисије у случају када је предсједник оправдано спријечен.
- (3) По одлуци предсједника, или по потреби, сједнице Независне комисије могу се одржати и на другом мјесту.
- (4) Позив за сједницу Независне комисије, с предлогом дневног реда, упућује се члановима Независне комисије седам дана прије дана одржавања сједнице.
- (5) Предсједник Независне комисије може, када за то постоје оправдани разлози, сазвати хитну сједницу без писаног позива, а дневни ред за ту сједницу може предложити и на самој сједници.
- (6) Позив за сједницу, са предлогом дневног реда и радним материјалима, шаље се редовном препорученом или електронском поштом члановима Независне комисије на њихове адресе, а о начину достављања позива и материјала за сједницу договара се секретар са сваким чланом Независне комисије појединачно.

(7) Чланови Независне комисије обавезни су да присуствују заказаним сједницама Независне комисије. Ако нису у могућности да присуствују сједници, дужни су то најавити предсједнику Независне комисије најмање два дана прије одржавања заказане сједнице, а само у изузетно оправданим случајевима то могу учинити на дан одржавања сједнице.

(8) На првој наредној сједници Независне комисије члан који није био присутан на прошлој сједници Независне комисије мора презентовати релевантне доказе којима потврђује разлоге одсуства са претходне сједнице Независне комисије.

(9) Сједнице Независне комисије одржавају се најмање једном мјесечно, у правилу посљедњег четвртка у мјесецу, или када се укаже оправдана потреба за њиховим одржавањем.

(10) Сједнице Независне комисије могу се тонски снимати.

Члан 7. (Руковођење сједницом)

(1) Сједницом руководи предсједник Независне комисије, односно први или други замјеник предсједника када их за то овласти предсједник или када је предсједник Независне комисије оправдано спријечен да присуствује сједници.

(2) Чланови Независне комисије, као и остали учесници у раду сједнице могу узети ријеч по одобрењу предсједника.

(3) Предсједник даје ријеч члановима и учесницима на сједници према редослиједу пријављивања.

(4) Чланови Независне комисије и други учесници своја излагања треба да прилагоде теми и значају питања о којима се води расправа по утврђеном дневном реду, те да дају конкретне предлоге за рјешавање одређених питања.

(5) Предсједник води рачуна о томе да учесник у расправи несметано дискутује.

(6) Учесник у расправи који се удаљи од теме о којој се расправља у оквиру дневног реда биће упозорен. Ако се оглуши о упозорење, предсједник му одузима ријеч.

Члан 8. (Кворум и одлучивање)

(1) Кворум чине најмање три члана Независне комисије.

(2) Одлука Независне комисије је важећа ако за њу гласа већина од укупног броја чланова Независне комисије. У записнику са сједнице Независне комисије наводи се колико је чланова гласало "за", колико "против" и колико је било "уздржано".

(3) Сви чланови Независне комисије равноправно учествују у расправи о сваком питању које се уврсти у дневни ред сједнице.

(4) Сваки члан Независне комисије може издвојити своје мишљење и захтијевати да се оно унесе у записник.

Члан 9. (Записник)

(1) На сједници Независне комисије води се записник.

(2) Записник из става (1) овог члана, након што га усвоји Независна комисија, потписују предједавајући сједнице и секретар.

(3) Секретар Независне комисије доставља сваком члану Независне комисије копију записника из става (2) овог члана.

(4) Тачност и истовјетност копије са оригиналом записника из става (2) овог члана својим потписом потврђује секретар Независне комисије.

Члан 10.
(Начин обављања послова Независне комисије)

- (1) Послове из своје надлежности прописане законом и међународним правним инструментима Независна комисија обавља на сљедећи начин:
- а) спољним, експертским и непристрасним праћењем рада Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ (државни затвор), других завода и установа у којима се извршавају казне, притвор и друге мјере изречене у кривичном поступку од Суда БиХ, страних судова за дјела предвиђена Кривичним законом и међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом БиХ,
  - б) праћењем и утврђивањем услова боравка лица која издржавају кривичне санкције, притвор и друге мјере које је у кривичном поступку изрекао Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена кривичним законом и међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом БиХ, као и предлагање мјера и метода ради усклађивања стања са домаћим и међународним стандардима за извршење кривичних санкција,
  - ц) праћењем, контролом и утврђивањем нивоа поштовања и остваривања људских права и основних слобода у складу са законом и другим прописима и одговарајућим међународним правним инструментима којима се регулише област људских права, превенција и спречавање мучења, нељудског или понижавајућег поступања или кажњавања лица која издржавају кривичне санкције, притвор и друге мјере које је у кривичном поступку изрекао Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом и међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом БиХ,
  - д) праћењем, контролом и утврђивањем нивоа остваривања и поштовања људских права лица која се налазе у екстрадиционом притвору,
  - е) одржавањем контаката са међународним, европским, домаћим и другим институцијама надлежним за праћење поштовања и остваривања људских права и основних слобода лица из тачки а), б), ц), и д) овог става, у складу са законом и одговарајућим међународним правним инструментима (нпр. ЦПТ-Европски комитет за спречавање мучења и нечовјечног или понижавајућег поступања и кажњавања и ЦАТ - Комитет УН-а за спречавање мучења и нечовјечног или понижавајућег поступања и кажњавања, Институција омбудсмена за људска права БиХ и др.), као и са превентивним механизмима других земаља,
  - ф) иницирањем савремених мјера и метода преваспитавања, васпитавања и едукације затворске популације, у складу са најбољом праксом и методама педолошке андрагогије и психологије, а с циљем јединства васпитно-корективних утицаја и што квалитетније и дјелотворније ресоцијализације осуђених лица,
  - г) разматрањем захтјева и притужби, које на рад заводске управе и заводског особља, услове боравка и поштовања људских права упућују лица која издржавају затворске казне, притвор или друге мјере, или њихови сродници или бранилац уколико сумњају да затворски персонал не поступа професионално и коректно према затвореницима и у складу са важећим прописима,
  - х) предлагањем смјењивања, дисциплинског и другог процесуирања управника, његовог замјеника, помоћника и другог руководног особља завода и других установа у којима се извршавају кривичне санкције, мјере притвора и

- друге мјере, уколико се утврди да не поступају у складу са важећим прописима који регулишу те области, односно област људских права и спречавање мучења, нељудског и понижавајућег поступања и кажњавања,
- и) тражењем свих података од Суда БиХ о лицима која су правоснажно осуђена на казне затвора, притвора или друге мјере, гдје та лица издржавају казне и друге мјере, колико лица, која су правоснажно осуђена од Суда БиХ, није упућено на издржавање казне или друге мјере, због чега нису упућени, као и свих других податке које на захтјев, а из надлежности Независне комисије, треба да достави Суд БиХ,
  - ј) спровођењем заједничких активности са Сектором за извршење кривичних санкција Министарства правде БиХ, када Независна комисија поступа у складу са чл. од 46. до 49. Закона, а процијени да је заједничка активност дјелотворнија,
  - к) тражењем свих података од Министарства правде БиХ из области извршења кривичних санкција, а које би могле бити значајне за правилан и законит рад Независне комисије у спровођењу њених надлежности и активности у складу са важећим домаћим прописима и међународним правним инструментима,
  - л) обрадом података и вођењем евиденција у складу са законом и другим прописима у оквиру својих надлежности, и
  - м) обављањем осталих послова регулисаних законом, другим прописима, међународним правним инструментима и овим пословником.
- (2) Надлежности и активности из става (1) овог члана обављају се на основу плана рада и радног налога.
- (3) План рада усваја се на сједници Независне комисије која претходи термину надзора или посјете из члана 13. овог пословника.
- (4) За реализацију планираних активности из става (3) овог члана издаје се радни налог који потписује предсједник Независне комисије, или један од замјеника ако је предсједник оправдано спријечен.
- (5) Форму и садржај радног налога из става (4) овог члана утврђује предсједник Независне комисије.

Члан 11.

(Предсједник Независне комисије)

- (1) Предсједник Независне комисије:
  - а) представља Независну комисију;
  - б) припрема нацрт пословника о раду Независне комисије, као и друге опште акте из њеног дјелокруга,
  - ц) припрема нацрт годишњег плана рада Независне комисије,
  - д) припрема нацрт финансијског плана Независне комисије, и након што га потврди Независна комисија, просљеђује Заједничкој комисији за административне послове Парламентарне скупштине БиХ,
  - е) сазива сједнице Независне комисије,
  - ф) руководи радом Независне комисије, усмјерава и координира обављање послова из њене надлежности,
  - г) подноси годишњи извјештај о раду Независне комисије Парламентарној скупштини БиХ, након што га усвоји Независна комисија, те посебне и ванредне извјештаје по потреби или на захтјев Парламентарне скупштине БиХ,
  - х) подноси извјештај о реализацији финансијског плана Независне комисије Заједничкој комисији за административне послове Парламентарне скупштине БиХ, након што га усвоји Независна комисија,

- и) подноси извјештаје из тачке г) овог става Савјету министара БиХ и Предсједништву БиХ, на њихов захтјев, уз претходно прибављену сагласност предсједавајућих домова Парламентарне скупштине БиХ,
- ј) остварује контакте и комуникацију у оквиру међународне сарадње из надлежности Независне комисије,
- к) комуницира са другим органима, институцијама или појединцима у вези с обављањем послова из надлежности Независне комисије,
- л) потписује акте које доноси Независна комисија, као и радне налоге из члана 10. став (4) овог пословника,
- м) обавља друге дужности прописане законом, овим пословником, другим прописима, одлукама или закључцима Независне комисије;
- н) одговоран је за законитост рада Независне комисије.

(2) Када један од замјеника предсједника обавља дужност предсједника у случају оправданог одсуства или спријечености предсједника Независне комисије, на њега се у потпуности примјењују одредбе става (1) овог члана и члана 12. овог пословника.

Члан 12.

(Дужности и обавезе чланова Независне комисије)

Осим опште дужности да се у свом раду придржавају Устава БиХ, закона и других прописа, јавног реда и морала и одредаба овог пословника, сви чланови Независне комисије имају и обавезе да:

- а) се у свакој прилици уздржавају од било каквих активности којима би се могао нарушити углед државе Босне и Херцеговине и Независне комисије, те угрозити њихов, или дигнитет било којег другог лица,
- б) се, приликом обављања послова који су им повјерени, или које обављају заједно са осталим члановима Независне комисије или другим лицима, понашају са највишим степеном личног и међусобног уважавања и поштовања, уједно поштујући принципе професионалне етике и непристрасности, ефикасности, економичности и материјалне истине,
- ц) приликом обављања послова из надлежности Независне комисије не могу нити смију заступати, интерпретирати или коментарисати било које политичке или страначке ставове, јавно или прикривено,
- д) највиши приоритет у раду чланова Независне комисије буде утврђивање материјалне истине о стању и условима боравка у заводима и другим установама у којима се издржавају кривичне санкције изречене од судова из члана 1. овог пословника, степен поштовања људских права лица која издржавају те санкције, те предузимање свих расположивих мјера да се стање у овој области, у што већој мјери, усклади са међународним и домаћим прописима и стандардима којима се регулише област извршења кривичних санкција, притвора и других мјера.

ГЛАВА III - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О РАДУ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 13.

(Посјете и надзор)

(1) Систем посјета и надзора је превентивни вансудски механизам контроле и јачања свијести о потреби поштовања људских права, спречавања тортуре, нељудског или понижавајућег понашања и кажњавања лица у заводима гдје се издржавају казне и мјере изречене у кривичном поступку од судова из члана 1. овог пословника.

(2) Независна комисија помоћу планираног система најављених и ненајављених посјета, самостално и у сарадњи са другим органима, спроводи надзор и провјерава поступање према лицима лишеним слободе, као и лицима која издржавају друге мјере изречене у кривичном поступку, како би се обезбиједила заштита основних права и слобода тих лица.

(3) Независна комисија обавља посјете, у правилу, у пуном саставу.

(4) Изузетно од става (3) овог члана, посјете могу обављати најмање три члана Независне комисије уз услов да је испоштован национални баланс.

(5) Динамика и субјекти из ст. (1) и (2) овог члана утврђују се годишњим планом рада Независне комисије, а по потреби се могу утврђивати и мјесечним плановима рада.

Члан 14.

(Обавеза сарадње, давања података и омогућавања приступа)

(1) Завод, односно управа завода или друге установе у којима се издржава казна, или нека од изречених мјера у кривичном поступку дужна је да без резерве сарађује са Независном комисијом.

(2) Завод, односно управа завода или друге установе у којима се издржава казна или нека од мјера изречених у кривичном поступку дужна је да члановима Независне комисије:

- а) обезбиједи приступ свим просторијама и мјестима на којима се налазе лица лишена слободе или издржавају неку другу мјеру и право на кретање без ограничења,
- б) да потпуне податке о мјестима гдје се налазе лица која издржавају казну или неку другу мјеру у тој установи,
- ц) обезбиједи неограничен приступ лицима која су лишена слободе, или издржавају неку другу мјеру, а с циљем несметаног обављања разговора с тим лицима,
- д) да на увид прописане евиденције, материјале и друге податке које има на располагању, а потребни су Независној комисији за обављање послова из њене надлежности,
- е) обезбиједи и омогући комуницирање са било ким од особља завода за кога се сматра да може дати релевантне податке који су предмет интересовања Независне комисије.

(3) Независна комисија, односно њени чланови, могу слободно комуницирати са свакиим лицем за које сматрају да може дати валидне податке.

Члан 15.

(Ограничења)

(1) Најављена или ненајављена посјета Независне комисије одгађа се у случају:

- а) озбиљне, предвидиве и скоре пријетње националној одбрани и безбједности,
- б) тежих и трајнијих облика нарушавања јавног реда и мира у подручјима гдје се налазе заводи или установе у којима лица лишена слободе издржавају друге мјере изречене у кривичном поступку, или се налазе у екстрадиционом притвору,

- ц) озбиљних нереда на мјестима гдје се налазе лица лишена слободе, или издржавају друге мјере, или се налазе у детенцији,
- д) угрожавања јавног здравља или епидемија,
- е) уколико је лице које је требало да буде предмет интересовања Независне комисије под хитном полицијско-тужилачком обрадом због извршења тешког кривичног дјела, и
- ф) елементарних непогода ширих размјера.

(2) Након престанка разлога из става (1) овог члана поново се успоставља контролно-надзорна функција Независне комисије са свим овлашћењима из чл. 46. и 48. Закона и чл. 10. и 14. ст. (2) и (3) овог пословника, у односу на субјект који је предмет контроле.

Члан 16. (Извјештаји)

(1) Након обављене посјете и контроле Независна комисија саставља извјештај о стању и чињеницама које су утврђене, уједно наводећи евентуалне примједбе које је ставила управа завода или друге установе у којој се издржавају казне и мјере које су у кривичном поступку изrekli судови из члана 1. овог пословника.

(2) Примјерак извјештаја доставља се заводу, односно установи за извршење других мјера, са налозима и препорукама како да отклоне уочени недостаци и неправилности.

(3) Један примјерак извјештаја доставља се Министарству правде БиХ.

(4) По потреби или на захтјев, један примјерак извјештаја доставља се предједавајућим парламентарних домова, парламентарним комисијама, Савјету министара БиХ и Предсједништву БиХ.

Члан 17. (Повјерљивост)

(1) Подаци и информације прикупљене током контроле, као и садржај разговора који су обављени са лицима лишеним слободе, која издржавају друге мјере изречене у кривичном поступку или се налазе у детенцији, као и са другим лицима која су могла дати релеватне податке, повјерљиве су природе.

(2) Независна комисија, по потреби, објављује извјештај заједно са евентуалним примједбама које је ставила заводска управа, или управа установе у којој се издржавају друге мјере, ако то контролисана странка жели.

(3) Лични подаци неће се објављивати без изричите сагласности и допуштења лица с којим је обављен разговор.

Члан 18. (Обавеза чувања података и информација)

(1) Чланови и секретар Независне комисије дужни су да чувају све податке и информације до којих су дошли током рада у Независној комисији, а посебно податке и информације које су повјерљиве природе.

(2) Обавеза чувања података и информација из става (1) овог члана односи се и на вријеме док траје и након што престане мандат у Независној комисији.

(3) Чланови и секретар Независне комисије одговорни су у случају одавања података у складу са Законом о заштити личних података ("Службени гласник БиХ", број 49/06), Законом о заштити тајних података ("Службени гласник БиХ", бр. 54/05 и 12/09), као и прописа донесених на основу ових закона.

4) Парламентарна скупштина БиХ може донијети одлуку да у, оправданим случајевима, ослободи чланове Независне комисије од обавезе чувања тајности података и информација из ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 19.
(Разматрање захтјева и притужби)

(1) Независна комисија може разматрати захтјеве и притужбе које, на рад заводске управе и заводског особља, услова боравка и поштовања људских права, упућују лица која издржавају затворске казне, притвор или друге мјере, или њихови сродници или бранилац уколико сумњају да заводски персонал не поступа коректно према затвореницима и у складу са важећим прописима.

(2) Ако Независна комисија утврди да су захтјеви или притужбе из става (1) овог члана основани, закључак о томе доставља се надлежним министарствима ради предузимања одговарајућих мјера.

(3) Ако захтјев или притужба из става (1) овог члана нису основани, Независна комисија ће их својим закључком одбацити као неосноване.

(4) Ако се из садржаја захтјева или притужбе из става (1) овог члана може закључити да садрже податке који би могли бити предмет интересовања неког органа, Независна комисија о томе обавијештава тај орган.

Члан 20.
(Иницирање покретања дисциплинског поступка)

(1) Ако Независна комисија дође до сазнања да је управник завода, његов замјеник, помоћник или неко од руководног заводског особља учинио или се може основано сумњати да је учинио тежу повреду службене дужности, иницијативу за покретање дисциплинског поступка доставља надлежној дисциплинској комисији, те уједно обавјештава Министарство правде БиХ.

(2) Ако дјело, односно повреда из става (1) овог члана садржи и обиљежја кривичног дјела, Независна комисија о томе обавјештава тужилаштво.

Члан 21.
(Предлагање смјене)

(1) Уколико се током спровођења активности из члана 10. став (1) тач. а), б), ц) и д) овог пословника дође до података да управник завода или установе, његов замјеник или помоћник не обављају дужност у складу са важећим прописима, Независна комисија обавјештава надлежно Министарство правде БиХ и може предложити да се, осим спровођења других мјера, они смијене.

(2) Независна комисија може на сопствену иницијативу, или на иницијативу било којег органа власти у БиХ, а када оцијени оправданим, предложити суспензију и смјену управника и замјеника управника завода, као и њихових сарадника ако послове не обављају у складу са важећим прописима.

ГЛАВА IV - ТЕХНИЧКА ПИТАЊА ЗНАЧАЈНА ЗА РАД НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 22.
(Присуство трећих лица сједницама)

- (1) Сједници Независне комисије могу присуствовати лица која позове предсједник Независне комисије или раније најављена лица.
- (2) Независна комисија може одлучити да лица из става (1) овог члана могу присуствовати сједници Независне комисије у дијелу који се односи на расправу и рад за који имају правни интерес, док не могу присуствовати сједници Независне комисије у дијелу када се расправља и одлучује о питањима из надлежности рада Независне комисије која су повјерљивог карактера, или када се гласа о одређеним питањима из надлежности Независне комисије.
- (3) На позив Независне комисије, у раду могу учествовати стручна лица и експерти из институција БиХ, као и научни радници ради давања стручних образложења и објашњења, те представници међународних организација које дјелују у БиХ без права одлучивања.

Члан 23.
(Посебна права Независне комисије)

- (1) Независна комисија има право да тражи од комисија Парламентарне скупштине БиХ, Савјета министара БиХ, Министарства безбједности БиХ и његових управних и самосталних организација и агенција, Министарства правде БиХ, Министарства за људска права и избјеглице БиХ и других министарстава и органа информације и обавјештења која су јој потребна за рад, као и друге податке којима располажу или су дужни да их прикупљају или евидентирају наведени органи.
- (2) Чланови Независне комисије, по овлашћењу предсједника, с циљем прикупљања информација и обавјештења из става (1) овог члана могу посјетити наведене органе и остварити увид у одговарајуће извјештаје, документе, предмете, евиденције, као и у друге материјале за које цијене да би могли бити релевантни, а не третира их Закон о заштити тајних података.

Члан 24.
(Подршка у раду Независној комисији)

Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ пружа сву потребну административно-техничку и материјално-финансијску подршку, на начин да обезбиједи сва средства неопходна за рад Независне комисије и њених чланова, штампање и дистрибуцију евиденција прописаних овим пословником, наручивање израде печата Независне комисије, као и предузимање других потребних мјера значајних за несметан рад Независне комисије.

Члан 25.
(Сарадња и пружање помоћи Независној комисији)

Органи управе и друге институције БиХ као и друга одговарајућа тијела у БиХ дужни су да сарађују са Независном комисијом и пружају сву потребну помоћ у обављању послова из њене надлежности, у складу са Законом, међународним правним инструментима, другим прописима и овим пословником.

Члан 26.
(Меморандум и печат)

- (1) За кореспонденцију, у оквиру својих надлежности, Независна комисија користи меморандум Парламентарне скупштине БиХ на којем је написан пуни назив Независне комисије на српском, босанском и хрватском језику, ћириличним и латиничним писмом.
- (2) За овјеру записника, извјештаја, одлука, закључака, рјешења и других службених аката Независна комисија користи печат Парламентарне скупштине БиХ.
- (3) Печатом се овјерава потпис предсједника Независне комисије, а потписи првог и другог замјеника по овлашћењу предсједника.
- (4) Изузетно од одредаба става (3) овог члана, по претходном одобрењу предсједника Независне комисије, печат могу користити и други чланови Независне комисије када врше контролу и спроводе надлежности из чл. 46. и 48. Закона, чл. од 71. до 89. Закона о управи БиХ и чл. 10. и 14. овог пословника, а ради овјере записника о утврђеном стању и рјешења о наложеним мјерама и роковима за отклањање уочених неправилности и недостатака.

Члан 27.
(Канцеларијско пословање, евиденције и обрада података)

- (1) Секретар Независне комисије дужан је да успостави и води књигу протокола, доставне књиге, као и друге прописане књиге и евиденције да би се канцеларијско пословање Независне комисије у потпуности ускладило и одвијало по одредбама Упутства о канцеларијском пословању у институцијама БиХ.
- (2) Секретар комисије дужан је да успостави и води евиденције о:
  - а) обављеним контролама у заводима и другим установама у којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које су изrekli судови из члана 1. овог пословника,
  - б) захтјевима и притужбама лица која издржавају казне које су изrekli судови из члана 1. овог пословника, чланова њихових породица или бранилаца,
  - ц) радним налозима за вршење контроле,
  - д) извјештајима о извршеним контролама,
  - е) достављеним предлозима за покретање дисциплинских поступака, суспензије и смјене управе и особља завода,
  - ф) задуженим печатима, и
  - г) службеним легитимацијама.
- (3) Облик и садржај евиденција из става (2) овог члана, осим евиденција из тач. ф) и г) става (2) овог члана, одлуком о евиденцијама и њиховом вођењу, уређује предсједник Независне комисије.
- (4) Обрада и похрањивање података до којих Независна комисија дође у свом раду врши се у складу са важећим прописима који се односе на заштиту личних и тајних података, одредбама о вођењу канцеларијског пословања, као и прописима који се односе на архивску грађу БиХ.

Члан 28.
(Средства за рад и материјално-финансијско пословање Независне комисије)

- (1) Средства за рад Независне комисије обезбјеђују се из буџета институција БиХ, у складу са финансијским планом из члана 11. став (1) тачка д) овог пословника.
- (2) Материјално-финансијско пословање Независне комисије одвија се у складу са важећим прописима којима се регулише ова област на нивоу институција БиХ.
- (3) Материјално-финансијско пословање за потребе Независне комисије обавља Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ.

Члан 29.
(Накнаде за рад чланова Независне комисије)

Чланови Независне комисије имају право на сталну и редовну мјесечну накнаду као и друга материјална права и примања у висини коју одреди Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ.

ГЛАВА V - ЛЕГИТИМАЦИЈА ЧЛАНОВА НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 30.
(Легитимација чланова Независне комисије)

- (1) Чланови Независне комисије имају легитимацију која важи до истека мандата, односно до избора нове Независне комисије, реизбора или реконструкције постојеће Независне комисије.
- (2) У легитимацији се наводе овлашћења која чланови Независне комисије имају у складу са чл. 46. и 48. Закона, одредбама Закона о управи БиХ којима је регулисан инспекцијски надзор, као и одредбама члана 10. овог пословника.
- (3) Легитимација се може употребљавати само када се, уз радни налог, спроводе активности из чл. од 46. до 49. Закона и члана 10. овог пословника, или да би се, у службеном поступању и контактима, доказало својство члана Независне комисије, те се у друге сврхе не може и не смије употребљавати.
- (4) Секретар Независне комисије води евиденцију о издатим легитимацијама.

Члан 31.
(Доказивање својства члана Независне комисије)

Члановима Независне комисије издаје се легитимација којом доказују својство члана и овлашћења која имају на основу Закона.

Члан 32.
(Садржај легитимације)

(1) Предња страна легитимације садржи:

- а) Текст - заглавље: "Босна и Херцеговина – Парламентарна скупштина" - Независна комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом или међународним уговором чији је потписник БиХ или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине,
  - б) грб Босне и Херцеговине,
  - ц) презиме и име носиоца,
  - д) функција,
  - е) фотографија,
  - ф) потпис предсједника Независне комисије,
  - г) ЈМБ (ИД бар код),
  - х) идентификациони број (словна ознака + петоцифрени број),
- и) датум истека важности легитимације.

(2) На задњој страни легитимације штампа се сљедећи текст:

"Носилац ове легитимације је члан Независне комисије и овлашћен је да обавља послове и задатке прописане чл. 46. и 48. Закона и чл. 10. и 14. Пословника о раду Независне комисије, одредбама Устава БиХ, Европске конвенције о спречавању мучења, нељудског или понижавајућег понашања и кажњавања (Стразбур 1987. године), других међународних правних инструмената, директива и препорука Савјета Европе којима се штите и јачају људска права и основне слободе, те превенирају и спречавају било који облици мучења, нехуманог и понижавајућег поступања и кажњавања лица која издржавају казне изречене од судова из члана 48. Закона.

- (3) Легитимација је бијеле боје, димензија 120x80 милиметара.
- (4) Изглед легитимације је приказан у прилогу број 1 који је саставни дио овог пословника.
- (5) Идентификациони број чине: типска словна ознака "К" и редни број из евиденције легитимација по редослиједу издавања, испред којег се додаје одговарајући број нула да би се добио петоцифрени број.

Члан 33.**(Израда и издавање легитимације)**

- (1) Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ надлежна је за наручивање израде легитимације.
- (2) Легитимација се издаје члану Независне комисије након што га именује Парламентарна скупштина БиХ.
- (3) Легитимацију издаје Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ у року од 30 дана од дана ступања на снагу Пословника.

Члан 34.**(Рок важења легитимације)**

- (1) Легитимација се издаје на рок од пет година од дана именовања, односно док се не именује нова Независна комисија.
- (2) Ако у року из става (1) овог члана не буде изабрана нова или реизабрана постојећа Независна комисија, легитимација важи до избора нове, реизбора или реконструкције старе Независне комисије.

(3) Осим у случају из става (1) овог члана легитимација престаје да важи када на било који начин престане чланство у Независној комисији, о чему се обавјештавају надлежни органи и институције.

Члан 35. (Издавање нове легитимације)

(1) Нова легитимација издаје се и прије истека рока из члана 34. став (1) овог Пословника ако је дошло до промјена личног изгледа носиоца које би знатно отежале идентификацију члана Независне комисије.

(2) У случају када је легитимација оштећена у толикој мјери да није погодна за употребу и доказивање својства члана Независне комисије извршиће се замјена оштећене службене легитимације.

(3) Издавање нове легитимације извршава се истовремено са повлачењем из употребе легитимације коју је до тада користио члан Независне комисије.

(4) Замјена из ст. (1) и (2) овог члана извршава се по одобрењу предсједника Независне комисије, а на образложен писмени захтјев члана Независне комисије.

Члан 36 . (Дужност обавјештавања у случају губитка или нестанка легитимације)

(1) Ако члан Независне комисије на било који начин остане без службене легитимације, дужан је да о томе одмах, а најкасније у року од три дана, обавијести предсједника Независне комисије, или једног од замјеника уколико је предсједник одсутан, те да сачини кратку забиљешку о околностима под којима се то догодило.

(2) У случају из става (1) овог члана издавање нове легитимације извршиће се након што се предметни документ огласи неважећим у "Службеном гласнику БиХ".

(3) Легитимација која се издаје умјесто изгубљене или нестале службене легитимације издаје се под новим идентификационим бројем.

Члан 37. (Дужност враћања службене легитимације)

(1) Члан Независне комисије дужан је да врати легитимацију секретару Независне комисије најкасније у року од 30 дана од дана:

- а) истека мандата на који је именован, односно након именовања нове, или реизбора или реконструкције старе Независне комисије,
- б) наступања других разлога због којих му је престало чланство у Независној комисији.

(2) У случају смрти члана Независне комисије, сродници преминулог дужни су да врате легитимацију у року из става (1) овог члана.

Члан 38.
(Уништавање службених легитимација и записник)

- (1) Легитимације које су из било којег разлога повучене из употребе уништава трочлана комисија коју формира Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ. Један од чланова комисије за уништење повучених службених легитимација је секретар Независне комисије.
- (2) О уништавању легитимација из става (1) овог члана сачињава се записник.
- (3) Примјерак записника о уништавању чува се у архиви Независне комисије.

Члан 39.
(Евиденција легитимација)

- (1) Секретар Независне комисије води евиденцију о издатим легитимацијама.
- (2) Евиденција из става (1) овог члана садржи:
  - а) редни број,
  - б) идентификациони број,
  - ц) презиме и име члана Независне комисије,
  - д) ЈМБ,
  - е) функцију коју члан има у Независној комисији,
  - ф) датум издавања,
  - г) датум раздужења, и
  - х) напомену.
- (3) Евиденција из става (1) овог члана је уједно и евиденција израђених и раздужених легитимација чланова Независне комисије.
- (4) Евиденција се закључује у складу са прописима о вођењу канцеларијског пословања.

Члан 40.
(Језик и писмо)

- (1) Сви текстови на легитимацији штампају се на српском језику, босанском језику и хрватском језику, латиничним и ћириличним писмом.
- (2) Изузетно од одредаба из става (1) овог члана, а због обимности текстуалног садржаја легитимације, сваки члан Независне комисије, прије израде службене легитимације, определилиће се на којем језику и писму ће му бити штампан текст службене легитимације.

ГЛАВА VI - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.
(Посебна питања)

- (1) Питања која нису регулисана овим пословником могу се уређивати одлуком и закључком Независне комисије у складу са важећим прописима БиХ и међународним правним инструментима у области поштовања људских права, превенције и спречавања мучења, нељудског или понижавајућег поступања или кажњавања лица лишених слободе и

лица која издржавају друге мјере изречене од судова из члана 1. овог пословника.

- (2) Измјене и допуне Пословника врше се на начин предвиђен за његово доношење.

Члан 42.
(Ступање на снагу Пословника)

Овај пословник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Број: _____
Сарајево, _____ . године

ПРЕДСЈЕДНИК
НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ
др сц. Миле Ласић, с.р.